

UN MONUMENT A RAMON LLULL

Miquel Ferrà, des d'aquesta mateixa plana, ha dit exactament allò que calia a propòsit de l'homenatge plàstic que les terres de llengua catalana deuen a Ramon Llull. L'ur capitalitat, Barcelona, no té encara, en escaure's el setè centenari de la naixença del nostre primer gran poeta, un monument de pedra que assenyali al transeünt la permanència en el record del nom d'un dels nostres pocs valors universals.

(Millor!, diuen, Aquest, Aquell i El de més enllà. Millor!, responem a cor tots els catalans a qui la majoria de monuments aixecats a la memòria d'Algú en aquesta Barcelona sotmesa a la dictadura dels urbanicides ens sembla no pas un homenatge, ans una ofensa. Però, ¿i si, en un moment de seny, ens poséssim d'acord perquè aquest monument proposat per commemorar el centenari lul·lià fos aquella «noble estàtua» a la qual han al·ludit en poc temps no solament En Ferrà ans també N'Avinyó, En Segarra i N'Alós?)

Els poetes, que, entre nosaltres, són els qui més deuen a Ramon Llull, podrien ésser cridats, tant com els artistes, a triar l'indret més escaient per a erigir-hi l'estàtua i àdhuc hom els podria atorgar un lloc entre els ciutadans nomenats per a seleccionar els projectes escultòrics.

Personalment he pogut constatar en pocs dies de diferencia com la figura de Llull guarda als ulls de molts les seves proporcions, i com la seva obra interessa com una obra d'actualitat vivent.

No és pas que jo, personalment, cregui que un monument urbà sigui el millor homenatge a un home il·lustre.

Tots els tòpics favorables a «la lectura de les seves obres», a «escoltar la veu del seu missatge», a «propagar les seves doctrines», a «seguir el seu exemple» són vàlids. Per a un homenatge plàstic a Ramon Llull en escaure's el seu setè centenari em sembla no solament oportú sinó que crec que si Catalunya no visqués tan estranyament absent d'ella mateixa, el monument a Ramon Llull estaria a hores d'ara a punt d'inaugurar-se.

De Llull hom en diu molt de bé. Però... d'esma. Per a molts de catalans és una figura gairebé mítica. Alguns romàntics del catolicisme l'han fet actual darrerament a Franca i els superrealistes, desentenent-se del cristianisme fonamental de l'obra de Llull, l'han posat a la llista dels autors herètics que aconsellen de llegir. (Molts recordareu el somni llegendari: Llull, adormit al peu d'un arbre, va tenir un dia un somni. Li va semblar que veia damunt les fulles caràcters de lletra turcs i àrabs. Segons Llull —o la llegenda—, això era una revelació del cel. ¿No deu ser aquesta «mística» de la revelació que haurà suggerit als irrealistes francesos

—Max Jacob, Breton— d'incloure Lull entre els seus?)

Sigui quin sigui, però, el criteri que mereixi, per exemple, Lull filòsof, el seu nom és una rèplica als clercs defensors del quietisme intel·lectualista. Ningú com Lull no ha «intervingut» fins al martiri. Em deia fa poc un entusiasta de Benda que Lull no fou mai un intel·lectual, i que sempre, àdhuc en l'*Ars Magna*, fou un poeta. Per que rebutjar-ho?

M'he apartat una mica del tema d'aquest article la intenció del qual, per ventura també de poeta, és proposar que hom prengui en consideració el meu punt de vista particular favorable a l'acceptació del monument que en ple carrer del Bisbe, i a costat mateix del Palau de la Generalitat, la Dictadura destinava a no sé quins «màrtirs».

El lloc és el més escaient de la ciutat: l'arquitectura, discretíssima. Basta només triar els escultors per al bust o estàtua i per als relleus. Això permetrà enllestir el monument aquest mateix any que és, si fa no fa, el del centenari.

Em farà costat ningú?

[«*La Publicitat*», 2-IV-1933]